

**MATERIÁLY
XVIII MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE**

**MODERNÍVY MOŽENOSTI VĚDY -
2021**

22 - 30 ledna 2021 r.

Volume 3

Praha
Publishing House «Education and Science»
2021

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 B, Dnepropetrovsk

Materiály XVIII Mezinárodní vědecko - praktická konference «Moderní vymoženosti vědy -2021», Volume 3 : Praha. Publishing House «Education and Science» -56 s.

Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdenák Černák

Náměstek hlavního redaktora: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníková

**Materiály XVIII Mezinárodní vědecko - praktická konference ,
Moderní vymoženosti vědy -2021 po**

For students, research workers.

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 50 Kč

ISSN 1561-6940

© Authors , 2021

© Publishing House «Education and Science» , 2021

EKONOMICKÉ VĚDY

Podniková ekonomika

Захарченко Л.А., Пащук М.М.

Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова, Україна

ОБГРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЗВ'ЯЗКУ ТОВ «НОВА ПОШТА»

Економічне зростання будь-якого підприємства багато в чому залежить від його інноваційної діяльності, що здійснюється відповідно до обгрунтованої інвестиційної стратегії. Від активізації інвестиційної діяльності та ефективності інвестиційної стратегії підприємства залежать стан виробництва, рівень його матеріально-технічного забезпечення та соціально-економічного зростання. В свою чергу, інвестиційна діяльність є залежною від стану інвестиційного клімату країни, обсягів та структури інвестицій, відповідної інвестиційної привабливості підприємства. Тому активізація інвестиційної діяльності підприємства залежить від обгрунтування його інвестиційної стратегії.

Обгрунтування інвестиційної стратегії підприємства має за мету залучення інвестицій, які є основою розвитку підприємств, окремих галузей і економіки в цілому, формування напрямків інвестиційної діяльності підприємства з урахуванням довгострокової перспективи.

Питанням обгрунтування та реалізації інвестиційної стратегії підприємства, присвячено праці вітчизняних і закордонних економістів: І. Ансоффа, І.О. Бланка, Г. Бірмана, А.М. Богатирьова, О.А. Князевої, В.М. Орлова, О.С. Редькіна, А.Р. Стерлінга, А.А. Томпсона, А. Дж. Стрікланда та ін. Незважаючи проведені дослідження, ще залишаються невизначеними питання, що стосуються проблем процесів розробки та реалізації інвестиційної стратегії підприємств сфери послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг.

Метою дослідження є обгрунтування проблемних питань обгрунтування інвестиційної стратегії підприємства сфери послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг.

Інвестиційна діяльність в країні регламентується Законом України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.2091 р. Відповідно до цього Закону «інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, завдяки чому створюється прибуток (дохід) чи досягається соціальний та екологічний ефект» [1]. Інвестиційна діяльність забезпечується шляхом реалізації інвестиційних проєктів і проведення операцій з корпоративними правами та іншими видами майнових та інтелектуальних цінностей для досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства.

Інвестиційна стратегія визначається сформованими довгостроковими цілями інвестиційної діяльності підприємства, що обумовлені загальними завданнями його розвитку. Інвестиційна стратегія завжди пов'язана зі загальною стратегією економічного розвитку підприємства, відносно має підлеглий характер, спрямована визначає на підвищення ефективності господарської діяльності підприємства за допомогою інвестицій та на впровадження у виробництво новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

Обґрунтування інвестиційної стратегії - це процес комплексного дослідження стану та перспектив розвитку підприємства шляхом залучення інвестицій, при якому враховують зовнішні та внутрішні умови та етапи життєвого циклу підприємства.

ТОВ «Нова Пошта» є одним з провідних підприємств на ринку логістичних і поштових послуг, забезпечує сервіс експрес-доставки документів, вантажів і посилок для фізичних та юридичних осіб. «Нова Пошта» є лідером логістичного ринку експрес-перевезень, що забезпечує просту доставку кожному клієнту у відділення, поштопати та на адресу.

Стратегією розвитку ТОВ «Нова Пошта» у 2019 р. було визначено збільшення кількості відділень, про що свідчить збільшення покриття з 2671 до більш ніж 6000 відділень за рахунок маленьких міст та сіл [2]. Загалом за період 2018-2019 рр., інвестиційна привабливість ТОВ «Нова пошта» характеризувалася позитивним фінансовим результатом з динамікою до зростання основних показників (табл. 1).

Таблиця 1. Основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ
«Нова пошта» за 2018-2019 рр.*

№	Показник	2018 р	2019 р	Абс. зміна	Темп приросту (+), зниження (-), %
1	Чистий дохід від реалізації продукції, млн. грн.	10515	13453	2938	+ 27,94
2	Собівартість реалізованої продукції, млн. грн.	8551	10504	1953	+ 22,84
3	Валовий прибуток (збиток) , млн. грн.	1965	2949	984	+ 50,08
4	Фінансовий результат від операційної діяльності, млн. грн.	494	1024	530	+ 107,29
5	Чистий прибуток (збиток), млн. грн.	453	782	329	+ 72,63

* Визначено авторами на основі [3]

Для фінансування великих інвестиційних проектів ТОВ "Нова Пошта" потребує залучення коштів різними кредитними інструментами, для покриття операційної діяльності компанія має достатньо робочого капіталу.

Реалізація інвестиційної стратегії ТОВ "Нова Пошта" спрямована на: розвиток мережі і збільшення доступності послуг, запровадження нових продуктів; поліпшення сервісу, якості та швидкості обслуговування; автоматизацію процесів; збільшення пропускної здатності інфраструктури; впровадження інноваційних технологій, проведення відповідних наукових розробок та досліджень.

Література:

1. Закон України "Про інвестиційну діяльність". <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт компанії Нова Пошта в Україні URL: <https://novaposhta.ua>

Zahraníční ekonomické aktivity

Залесский Борис Леонидович

Белорусский государственный университет

ОТ ПОВЫШЕНИЯ ИННОВАЦИОННОСТИ – К “ПРОЕКТАМ БУДУЩЕГО”

В Программе деятельности Правительства Республики Беларусь на период до 2025 года поставлена задача достичь через пять лет уровня инновационного развития стран-лидеров в регионе Восточной Европы. Для этого планируется создание новых точек роста белорусской экономики, в том числе за счет реализации комплексных “проектов будущего” – «новых инновационных проектов по направлениям: электроиндустрия, электротранспорт, биоиндустрия, фармацевтика, робототехника, приборостроение, производство композитных материалов» [1, с. 25], а также разработки линейки опытных образцов принципиально новой для Беларуси техники и организации на их основе серийного производства.

Заметим, что решение данной задачи должно и будет базироваться на определенном опыте предыдущих лет. Тем более, что здесь есть от чего оттолкнуться. Достаточно сказать, что Беларусь за пять последних лет увеличила производство инновационной продукции в полтора раза – почти до семи с половиною миллиардов долларов. При этом «доля экспорта наукоемкой и высокотехнологичной продукции выросла с 30% в 2015-м до 38% в 2020-м, удельный вес инновационно активных организаций – с 19,6% до 26%» [2]. К тому же в стране уже создана сеть из 17 технопарков, которые охватывают все белорусские регионы и становятся центрами притяжения инновационных производств и разработок.

Большие надежды в этом плане сегодня возлагают на резидентов китайско-белорусского индустриального парка “Великий камень”, где на конец 2020 года было зарегистрировано 68 компаний из 14 стран. Важная деталь: 12 резидентов уже относятся именно к сфере науки, инноваций, новых, абсолютно уникальных разработок. Один из таких субъектов хозяйствования – инновационное китайско-белорусское предприятие “Авиационные технологии и

комплексы», презентация продукции которого прошла в “Великом камне” в декабре 2020 года – беспилотных летательных аппаратов мультироторного и самолетного типов, а также многоцелевых беспилотных авиационных комплексов гибридного типа. Не секрет, что спрос сейчас на подобную технику в мире очень высокий. Вот почему компания-производитель уже достигла договоренности с Белорусской торгово-промышленной палатой «о содействии активному продвижению белорусской техники и технологий в области дистанционного управления на зарубежных рынках» [3]. У такой инновационной продукции, можно быть уверенными, задержек со сбытом в ближнем и дальнем зарубежье не будет.

Еще один перспективный резидент появился здесь буквально в декабре 2020 года – компания “Солидпайп Систем”, которая займется реализацией проекта в области новых материалов, связанного с производством и нанесением инновационного защитного покрытия на комплектующие для оборудования, применяющегося в добывающей промышленности. Дело в том, что «данная технология является уникальной для Беларуси и стран евразийского региона. Начало выпуска продукции запланировано на 2021 год» [4].

Способствовать развитию инновационных производств в индустриальном парке “Великий камень” призван открывшийся здесь в декабре 2020 года китайско-белорусский центр сотрудничества в области научно-технических достижений, где разместятся исследовательские лаборатории, зоны для инкубации и акселерации стартапов, центр испытаний и мелкосерийного производства, зал демонстрации научно-технических достижений. Примечательно, что «среди тех, кто будет работать в открывшемся центре, – Китайско-белорусский инновационный центр промышленных технологий, который создан Национальной академией наук Беларуси и Академией наук провинции Гуандун (КНР). В I квартале 2021 года здесь заработает программа “Искра”, которая будет помогать развитию научно-исследовательских проектов двух стран» [5]. Кроме того, в декабре 2020 года здесь началось строительство международного выставочного центра, который «станет одним из важных звеньев бизнес-инфраструктуры индустриального парка наряду с торгово-логистическим парком, коммерческим и торгово-выставочным центрами» [6].

В целом в 2021 году в “Великом камне” в числе приоритетных направлений работы намечена поддержка реализации инвестиционных проектов

резидентов, а также разработка Программы высококачественного развития индустриального парка и технико-экономического обоснования на объекты его второй очереди, где предусматривается «дальнейшее расширение отраслей производства для привлечения инвестиций, активное продвижение создания платформы регионального научно-исследовательского сотрудничества» [7]. Если говорить более конкретно, то во время реализации второго этапа развития “Великого камня” и освоения территории площадью без малого одной тысячи гектаров здесь «планируется создать умный город – экологичный, с нестандартными решениями, внедрением передовых инноваций в сфере телекоммуникаций, информационных, мобильных, беспилотных технологий, искусственного интеллекта, квантовых вычислений» [8]. Все эти факты свидетельствуют о том, что планы, связанные с индустриальным парком “Великий камень”, как с инновационным “проектом будущего”, вполне реальны, конкретны и выполнимы, что особенно важно в складывающихся ныне непростых условиях для развития белорусской экономики.

Литература

1. Программа деятельности Правительства Республики Беларусь на период до 2025 года. – Минск, 2020. – 56 с.
2. Беларусь за пять лет увеличила производство инновационной продукции в 1,5 раза [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-za-pjat-let-uvelichila-proizvodstvo-innovatsionnoj-produktsii-v-15-raz-415135-2020/>
3. В “Великом камне” презентовали компанию “Авиационные технологии и комплексы” [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/v-velikom-kamne-prezentovali-kompaniju-aviatsionnye-tehnologii-i-kompleksy-421952-2020/>
4. Резидент “Великого камня” реализует проект в сфере новых материалов [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/rezident-velikogo-kamnja-realizuet-proekt-v-sfere-novyh-materialov-420268-2020/>
5. Китайско-белорусский центр сотрудничества в области научно-технических достижений открыт в “Великом камне” [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/kitajsko-belorusskij-tsent-sotrudnichestva-v-oblasti-nauchno-tehnicheskikh-dostizhenij-otkryt-v-421475-2020/>
6. Строительство международного выставочного центра началось в “Великом камне” [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/stroitelstvo-mezhdunarodnogo-vystavochnogo-tsentra-nachalos-v-velikom-kamne-421518-2020/>
7. Янь, Г. Продолжит ли китайский бизнес инвестировать в Беларусь / Г. Янь // [Электронный ресурс]. – 2020. – <https://www.belta.by/interview/view/prodolzhit-li-kitajskij-biznes-investirovat-v-belarus-jan-gan-o-novyh-tsentrakh-pritjazhenija-7602/>
8. Заявленные инвестиции резидентов “Великого камня” оцениваются в более чем \$1,2 млрд [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/zajavlennye-investitsii-rezidentov-velikogo-kamnja-otsenivajutsja-v-bolee-chem-12-mlrd-421491-2020/>

Залесский Борис Леонидович

Белорусский государственный университет

КЛЮЧ К УСПЕХУ – ИННОВАЦИОННОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Одним из приоритетных направлений председательства Республики Беларусь в Содружестве Независимых Государств (СНГ) в 2021 году является дальнейшее развитие общего экономического пространства, обеспечение международной кооперации и интеграции в интересах всестороннего и сбалансированного экономического и социального развития государств-участников этой международной организации. Важнейшую при этом задачу в области науки и технологий белорусская сторона видит в том, чтобы «способствовать созданию эффективных механизмов сопряжения усилий государств-участников СНГ в научно-технической и инновационной сферах, усилению инновационного компонента экономического роста на основе формирования национальных инновационных систем в реализации межгосударственных инновационных проектов» [1]. Решать ее намерены, основываясь на уже имеющемся в Содружестве опыте взаимодействия в данной области.

Напомним, что в 2020 году завершилась реализация Межгосударственной программы инновационного сотрудничества стран СНГ, которая была утверждена в октябре 2011 года и в которой была сформулирована главная задача – «создание межгосударственного пространства, объединяющего возможности национальных инновационных систем, придающего устойчивый системный характер инновационному развитию, способствующего эффективному использованию научно-технологических разработок и изобретений» [2]. За время ее выполнения были достигнуты определенные результаты. В их числе – сформулирован действующий механизм реализации межгосударственных проектов, создана нормативная правовая база для успешного взаимодействия участников, формируется инновационная инфраструктура.

Что касается участия Республики Беларусь в реализации положений завершившейся программы, то белорусские организации стали исполнителями в

девяти межгосударственных проектах из десяти. В числе наиболее значимых из них можно отметить разработку и внедрение комплексной информационной системы аэрокосмического прогнозного мониторинга чрезвычайных ситуаций природного характера, которая позволяет снизить до 20 процентов ущерб от таких ситуаций и затраты на ликвидацию их последствий за счет своевременных мер. Еще один интересный пример в этом контексте – разработка высокочувствительной тест-системы для выявления гепатита Е у человека, диких и домашних свиней, кроликов и оленей, на базе которой в Беларуси разработали систему противоэпидемических мероприятий среди населения.

Продолжением системной работы в данном направлении стало принятие в ноябре 2020 года на заседании Совета глав правительств стран СНГ решения о Межгосударственной программе инновационного сотрудничества государств-участников Содружества на период до 2030 года. Этот документ представляет собой «систему взаимоувязанных по целям, ресурсам и срокам мероприятий, где учтен накопленный опыт. В частности, большое внимание уделено привлечению внебюджетных источников финансирования межгосударственных инновационных проектов» [3]. Основная задача новой программы – организация масштабного производства наукоемких конкурентоспособных товаров и перспективных разработок на общем инновационном евразийском пространстве. Одно из нововведений, которым новый документ отличается от предыдущего, заключается в том, что новая программа стала более гибкой в своем исполнении. Если раньше ставилось жесткое условие участия в инновационном проекте представителей не менее трех стран Содружества, то сейчас «предусматривается возможность приступить к реализации проектов с участием двух государств-участников СНГ, а другие заинтересованные страны могут присоединиться в дальнейшем» [4]. Фокусировка внимания на мерах по увеличению эффективности от инновационной деятельности продиктована тем, что в перспективе до 2030 года мировые экономические процессы будут характеризоваться повышенной неопределенностью и неустойчивостью, даже возможными радикальными переменами под влиянием геополитических факторов. Но важнейшими трендами, которые в ближайшее десятилетие могут повлиять реально на развитие мировых процессов, останутся новые технологии, инновационные решения в экономике, создание большого количества собственных высокотехнологичных производств. И в этом плане Содружеству

предстоит сделать еще очень многое, чтобы избавиться от тех препятствий в инновационной сфере, с которыми и сегодня продолжают сталкиваться государства-участники СНГ, где еще «наблюдается определенная инертность, мало учитывается фактор времени, остается низким уровень стратегического планирования в сферах инновационного развития и международного научно-технического сотрудничества, недостаточно эффективны меры поддержки малого и среднего, в том числе молодежного, научно-технического и инновационного предпринимательства, обеспечения их кооперации» [5, с. 8]. Успешная реализация положений новой программы позволила бы достичь ожидаемого эффекта сразу по 14-ти направлениям, в числе которых: увеличение числа прорывных технологий, открытий и перспективных разработок через обеспечение продвижения результатов исследований на рынок; формирование на пространстве СНГ потенциалов для наращивания числа компаний – мировых технологических лидеров; расширение научно-технического и инновационного сотрудничества как основы для создания совместной конкурентоспособной продукции, в том числе на рынки третьих стран.

Литература

1. Председательство Республики Беларусь в Содружестве Независимых Государств в 2021 году [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.mfa.gov.by/multilateral/belaruscischairmanship2021/>
2. Межгосударственная программа инновационного сотрудничества государств-участников СНГ на период до 2020 года [Электронный ресурс]. – 2011. – URL: <https://cis.minsk.by/page/19142>
3. Об итогах заседания Совета глав правительств Содружества Независимых Государств [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://e-cis.info/page/3758/89205/>
4. Программа инновационного сотрудничества стран СНГ стала более гибкой и адаптивной – Шумилин [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/society/view/programma-innovatsionnogo-sotrudnichestva-stran-sng-stala-bolee-gibkoj-i-adaptivnoj-shumilin-421456-2020/>
5. Межгосударственная программа инновационного сотрудничества государств-участников СНГ на период до 2030 года. – М., 2020. – 41 с.

FILOLOGIE

Teoretické a metodologické problémy studia jazyka

ст.викл. Іщенко Т.В.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

ПРИЧИНИ ПОЯВИ ТА РОЛЬ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У МОВІ

Лексичні запозичення є невід'ємною частиною словникового складу будь-якої мови, але кількість їх в різних мовах неоднакова. Причини їх появи залежать від конкретно-історичних умов розвитку кожної мови та можуть бути різними: мовними, соціальними, психологічними, естетичними тощо. Ще на початку минулого століття вчені виявляли наступні: потреба у розчленуванні понять, потреба у нових мовних формах, у різноманітності засобів і в їх повноті, лаконічності, зрозумілості, зручності та інші. [1, с. 80-86]. Пізніше дослідники, які вивчали лінгвістичну сутність цього явища, конкретизували та виділили наступні чинники лексичних запозичень:

1. потреба в найменуванні нових предметів, понять і явищ;
2. відсутність відповідного (більш точного) найменування;
3. необхідність висловити за допомогою запозичення багатозначні описові звороти;
4. поповнення мови більш виразними засобами;
5. сприйняття іншомовного слова як більш престижного та благозвучного;
6. необхідність конкретизації значення слова. [2]

Англійська мова як і будь-яка інша мова мала можливість запозичувати іншомовні слова в умовах прямого безпосереднього контакту: починаючи з норманського вторгнення на Британські острови, а пізніше в умовах торговельної експансії та колонізаторської активності самих англійців.

В англійській мові відсоток лексичних запозичень значно вищий, ніж у багатьох інших мовах в силу історичних причин. До лексичного складу англійської мови в різний час увійшли лексичні одиниці з латинської, грецької,

германської, іспанської та інших мов світу, тому багато дослідників вважали англійську мову не германською, а романо-германською мовою, відзначаючи змішаний характер англійської лексики як її найважливішої особливості. А іноді й взагалі зводили всю лексикологію англійської мови до проблеми запозичень (підраховано, що число власних слів в англійському словнику складає близько 30%). Проте всі найуживаніші прийменники, сполучники, прислівники часу і місця, всі допоміжні і модальні дієслова, майже всі займенники, прикметники з суплетивним способом творення ступенів порівняння, всі числівники, за винятком *second, million, billion* і, нарешті, багато іменників, що позначають самі звичайні поняття є в сучасній англійській мові власними словами. [3, с. 148 - 154]

Довгий час в лінгвістиці проблема запозичень не зводилася лише до перебільшення їх ролі в розвитку мови. Дослідників цікавили переважно джерела, дати, причини і умови запозичень. Згодом вчених зацікавили не тільки звідки і чому прийшло запозичене слово, але і як воно асимілювалося в мові, які зміни відбувались в його граматичній будові і фонетичному складі, чи змінилось значення при появі його в словниковому складі мови, що запозичила. Власне кажучи, на необхідність саме такого підходу до запозичень окремі вчені вказували вже давно. Внаслідок системного характеру мови взагалі і лексики зокрема, ніяке нове поповнення словника запозиченими словами не може пройти безслідно для решти словникового складу. Запозичене слово зазвичай приймає на себе одне або кілька значень семантично найбільш близьких до нього слів, вже раніше існуючих в мові. Нерідко відбувається і зворотній процес - витіснення з мови слів, близьких за значенням з новим словом. Відбувається це тому, що тривале співіснування в мові абсолютних або майже абсолютних синонімів неможливе і завжди ліквідується або розмежуванням їх значень, або витісненням з мови непотрібних слів.

Варто відзначити, що закріплення в мові запозиченого слова не обов'язково призводить до витіснення відповідного власного. Викликані ним зміни в словниковому складі можуть відобразитися в стилістичному перегрупованні або в розмежуванні значень.[3, с.170-174]

Добре взаємодія запозичень і словникового складу мови простежується на прикладі лексичних одиниць, які було запозичено з французької мови. Так, наприклад, запозичені *people* (фр. *peuple*) і *remain* (ст. фр. *remaindre*) відтіснили

власні слова folk і abide -перше в розмовну, а друге в поетичну сфери вживання. Слово folk при цьому отримало деяке специфічне емоційне забарвлення і додаткове значення. Воно вживається, коли говорять про своїх: свою сім'ю, односельців, земляків, співвітчизників і т.д. [4]

Таким чином, будь-яка зміна в словниковому складі мови у вигляді проникнення іншомовних запозичень тягне за собою семантичні або стилістичні зміни в уже наявних у мові словах і зрушення в синонімічних групах. Насправді запозичення є не єдиним і навіть не найголовнішим шляхом поповнення лексичного складу, але одним з важливих способів збагачення словникового складу.

Литература:

1. Richter E. Fremdwortkunde. – Leipzig, 1919
https://www.nli.org.il/en/books/NNL_ALEPH003173368/NLI
2. Акуленко, В.В. Вопросы интернационального состава языка/ В.В. Акуленко –Харьков, 1972. – 196 с
3. Арнольд, И.В. Лексикология современного английского языка / И.В.Арнольд. – М. : Высшая школа, 1986. – 296 с.
4. Смирницкий А.И., Смирницкая О.А., Лекции по истории английского языка/ А.И.Смирницкий, О.А. Смирницкая. – М., 2011.
https://fileskachat.com/view/62730_0a0faa42c850d34dfdd7a52aba2f0fe9.html

Jazyk, řeč, komunikace

Соляник В. І.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

СТРУКТУРА КОНЦЕПТУ «ПРИРОДА» В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ ДЖЕКА ЛОНДОНА

У сучасній лінгвістичній науці спостерігається декілька підходів до розуміння концепту та його структури. Так, Ю. С. Степанов при розгляді концепту приділяє увагу культурологічному аспекту. Вся культура розуміється як сукупність концептів і стосунків між ними. Концепт – це «згусток культури» в свідомості людини; у вигляді концепту культура входить в ментальний світ людини. За допомогою концепту людина як «творець культурних цінностей» сама входить в культуру, а в деяких випадках і впливає на неї. Концепти, на відміну від понять, не лише мисляться, а й «переживаються». Вони є предметом емоцій, симпатій і антипатій, а інколи і зіткнень. Концепт – це «основне вічко культури на ментальному світі людини» [5: 43].

У концепта складна структура. З одного боку, до неї належить все, що є у будові поняття; з іншого — в структуру концепту входить все те, що і робить його фактом культури – вихідна форма (етимологія); стисла до основних ознак змісту історія; сучасні асоціації; оцінки тощо.

Е. С. Кубрякова вважає, що концепт не виникає безпосередньо із значення слова, а є результатом зіткнення значення слова з особистим досвідом людини, тобто концепт є посередником між словами і дійсністю. Вчена моделює один з головних принципів людського пізнання – принцип контейнера, який одночасно є і головним принципом як семіотичного, так і когнітивного підходів до мови. Вона пропонує назвати його принципом «оборотності позиції спостерігача». Його суть полягає в тому, що при розгляді будь-якого об'єкту в світі і всесвіту вибір перспективи його розгляду може бути змінений, причому позиція спостерігача може змінитися на зворотну. Якщо мова відображає особливе бачення світу, то і віддзеркалення в ній позиції спостерігача (або свідоме абстрагування від світу) відповідає загальній суб'єктивності збережених і закріплених в мові концептів [2].

Ю. Д. Апресян ґрунтує теорію концепта на наступних положеннях:

- 1) кожна природну мову відображає певний спосіб сприйняття і організації світу;
- 2) властивий мові спосіб концептуалізації світу частково універсальний, частково національно специфічний;
- 3) погляд на світ (спосіб концептуалізації) «наївний» в тому сенсі, що він відрізняється від наукової картини світу, але це не примітивні вистави [1].

В дослідженнях В. І. Соляник семантика мовного знака представляється як єдиний засіб формування вмісту концепту як синоніму сенсу [4].

Розуміючи концепт в широкому сенсі, можливо стверджувати, що основними конституюантами концептуальної системи є концепти, близькі семантичним частинам мови, – концепти об'єкту і його частин, руху, дії, місця або простору, часу, ознаки. Реалії дійсності, збережені в свідомості і втілені в концептах – компонентах свідомості, уявляючі знання про світ, є концептуальною картиною світу. Реалії ж дійсності, збережені в свідомості у вигляді концептів і відбиті вербально, тобто мовними засобами (лексичними, граматичними, стилістичними), представляють мовну картину світу.

«В ширшому сенсі структуру концепту можна представити у вигляді круга, в центрі якого лежить головне поняття, ядро концепту, а на периферії знаходиться все те, що привнесене культурою, традиціями, народним і особистим досвідом» [3: 42].

В мовній картині світу Джека Лондона як представника «аніمالістичного жанру» в американській англомовній літературі концепт «Природа» посідає особливе місце.

У даному дослідженні структура концепту «Природа» розглядається по аналогії з виділенням структури концепту «Людина» у вигляді концептосфери [4].

В сфері концепту «Природа» в мовній картині світу Джека Лондона ядро даного концепту представляє само поняття «Природа», у приядерній зоні мають місце такі номінації, як «Флора», «Фауна» та «Природні явища», а на периферії знаходиться лексика, що представляє реалізацію даного концепту в

мовній картині світу Джека Лондона, а саме «Тварини та птахи», «Погода», «Кліматичні явища», «Стихійні явища», «Дерева, квіти та інші рослини».

Таким чином, дослідження певного концепту в мовній картині світу автора передбачає аналіз, перш за все, лексичних, а також граматичних та стилістичних засобів, використаних автором в його творах, засобів, що реалізують сенс концепту на відповідному мовному рівні.

Література:

1. Апресян Ю. Д. Избранные труды. — Т. II. Интегральное описание языка и системная лексикография. — М.: Школа «Языки русской культуры», 1995. — С. 348-385.
2. Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. — М.: Языки славянской культуры, 2004. — С. 560.
3. Маслова В. А. Введение в когнитивную лингвистику / В. А. Маслова. — М.: Флинта: Наука, 2004. — С. 396.
4. Соляник В. І. Особливості структури концепта «ЛЮДИНА» в мовній картині світу Ф.С. Фіцджеральда. Modern Scientific Potential. — Sheffield LTD., 2017. — PP.34-36.
5. Степанов Ю. С. Константы: Словарь русской культуры / Ю. С. Степанов. — [3-е изд., исправл. и дополн.] — М.: Академический проект, 2004. — С. 992.

LÉKAŘSKÉ VĚDY

Morfologie

Shevchenko O. M., Sych V. O.

Kharkiv National Medical University, Kharkiv, Ukraine

CRITERIONAL COMPLEX OF BLOOD SYSTEM REACTIONS SYSTEM FORECASTING IN THE CONDITIONS OF INFLAMMATION AND EFFECTS OF SUBSTANCE P BLOCKING

Substance P is the main tachykinin involved in the implementation of inflammatory processes, promoting plasma extravasation, leukocyte infiltration, angiogenesis and generalization of inflammation [2, 3]. These effects are primarily due to the synthesis of such pro-inflammatory cytokines as interleukin 1, interleukin 6, interleukin 8, tumor necrosis factor alpha under the influence of substance P [1, 4, 5, 6, 7]. But the most important in the interaction of substance P with immune cells is the intercytokine and interreceptor interaction, which modulates the activity of substance P [8]. Thus, the unsolved problem today is to develop a criterional complex of blood system reactions system forecasting in the conditions of inflammation and effects of substance P blocking.

The **aim** of the study was to develop the criterional complex of blood system reactions system forecasting in the conditions of inflammation and effects of substance P blocking.

Material and methods. The randomized prospective controlled experimental study was performed on 132 WAG rats. In the dynamics of experimental inflammation studied the reactions of the blood system (cell-tissue reactions of the inflammatory focus, bone marrow hematopoiesis, leukocyte reaction of peripheral blood, serum concentration of tumor necrosis factor α , interleukin 6, C-reactive protein) in the natural course of carrageenan secondary and chronic substance P. A carrageenan model of inflammation was selected, using 10 mg of α -carrageenan (Sigma, USA) in 1 ml of saline [9], which was injected intramuscularly into the rat thigh under thiopental anesthesia. To inhibit the synthesis and effects of substance P NK-1R inhibitor aprepitant was used, which was administered intraperitoneally at a dose of 10 mg dissolved in 1 ml of isotonic sodium chloride solution, daily throughout the experiment

[10]. To exclude the influence of natural circadian rhythms on the indicators, the experiment was performed in the autumn-winter period in a standardized way in the morning. Rats in the control series remained intact for inflammation during the experiment or were only administered the drug and kept under constant standard conditions. Experimental rats of intervention series in accordance with the tasks were subject to modeling of inflammation and the use of a pharmacological drug - an inhibitor of NK-1 receptors of aprepitant. Stratification of animals in separate series was carried out in the amount of 6 individuals. Non-parametric statistics was used with critical $p < 0.05$. A multi-factorial methods of statistic analysis were performed.

Results and discussion.

Factor analysis, modeling using discriminant analysis allowed to detect the power, significance of different parameters and elaborate the criteria included the most powerful factors with the maximal predictive value in terms of prognosis of an inflammation chronization.

An additional beneficial product of the study concerns the management of inflammation and prevention of its chronization.

Thus, the criterional complex of blood system reactions system forecasting in the conditions of inflammation and effects of substance P blocking has been developed which widens the pathophysiolowith potential and has multiple practical applications in different fields of medicine and biology.

Conclusion:

1. The developed criterional complex of blood system reactions system forecasting in the conditions of inflammation and effects of substance P blocking has been developed.

2. The practical application of the developed criterional complex of blood system reactions system forecasting in the conditions of inflammation and effects of substance P blocking is required, with detection of its efficacy.

The prospects of further research is efficacy evaluation of the practical application of criterional complex of blood system reactions system forecasting in the conditions of inflammation and effects of substance P blocking.

Literature

1. Substance P released by TRPV1-expressing neurons produces reactive oxygen species that mediate ethanol-induced gastric injury / D. Gazzieri, M. Trevisani, J. Springer [et

al.] // *Free Radic. Biol. Med.* — 2007. — Vol. 43, No. 4. — P. 581–589.

2. Anti-emetic drug maropitant induces intestinal motility disorder but not anti-inflammatory action in mice / S. Mikava, S. Yamamoto, S. Islam [et al.] // *J. Vet. Med. Sci.* — 2015. — Vol. 77, No. 10. — P. 1195–1199.

3. Neurogenic modulation by neurokinin-1 receptor antagonist, CP-96,345 to inhibit rheumatoid arthritis development in adjuvant induced arthritis rat model / Y. Wirasasmita, M. Rahmadi, I. Susilo, J. Khotib // *Fol. Med. Indones.* — 2016. — Vol. 52, No. 2. — doi: 10.20473/fmi.v52i2.5216.

4. Tachykinins and their receptors: contributions to physiological control and the mechanisms of disease / M. S. Steinhoff, B. von Mentzer, P. Geppetti [et al.] // *Physiol. Rev.* — 2014. — Vol. 94, No. 1. — P. 265–301.

5. Neuropeptide substance P and the immune response / A. Mashaghi, A. Marmalidou, M. Tehrani [et al.] // *Cell Mol. Life Sci.* — 2016. — Vol. 73, No. 22. — P. 4249–4263.

6. Substance P-induced nerve growth factor release is down-regulated by serotonin in serum-free cultured osteoarthritis macrophage-like synovial cells / M. F. Seidel, B. L. Fiebich, K. Lieb [et al.] // *Synergy.* — 2017. — Vol. 5 (Part A). — P. 9–12.

7. Randomised clinical trial: the clinical effects of a novel neurokinin receptor antagonist, DNK333, in women with diarrhoea-predominant irritable bowel syndrome / S. Zakko, G. Barton, E. Weber [et al.] // *Aliment. Pharmacol. Ther.* — 2011. — Vol. 33, No. 12. — P. 1311–1321.

8. Neuropeptide SP activates the WNT signal transduction pathway and enhances the proliferation of bone marrow stromal stem cells / G. Mei, L. Xia, J. Zhou [et al.] // *Cell Biol. Int.* — 2013. — Vol. 37, No. 11. — P. 1225–1232.

9. Klymenko M. Substantiation of the model of chronic (secondary chronic) inflammation / M. Klymenko, S. Tatarko, O. Shevchenko, G. Hubina-Vakulyk // *Experimental and Clinical Medicine.* — 2007. — No. 2. — P. 24–28.

10. An FDA Approved Neurokinin-1 Receptor Antagonist is Effective in Reducing Intraabdominal Adhesions when Administered Intraperitoneally, But Not Orally / R. Lim, J. M. Morrill, S. G. Prushik [et al.] // *Journal of Gastrointestinal Surgery.* — 2008. — No. 12 (10). — P. 1754–1761. DOI: 10.1007/s11605-008-0634-4

PEDAGOGICKÉ VĚDY

Problémy tréninku

Залесский Борис Леонидович

Белорусский государственный университет

НА ПУТИ К ОБЩЕМУ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМУ ПРОСТРАНСТВУ

Концепция председательства Республики Беларусь в Содружестве Независимых Государств в 2021 году предполагает, что одним из приоритетных направлений страны-председателя в данной международной организации станет дальнейшее укрепление гуманитарных связей, расширение контактов в области образования и науки. Речь в данном случае идет о продолжении работы по развитию нормативно-правовой базы, направленной на формирование общего образовательного пространства Содружества, содействию «развитию партнерских связей между образовательными организациями государств-участников СНГ, реализации совместных образовательных проектов и программ» [1].

Напомним, что Соглашение о сотрудничестве в области образования странами-участницами Содружества было подписано в мае 1992 года в Ташкенте. В этом документе стороны договорились поддерживать проведение совместных научных исследований, «всемерно содействовать поддержанию и развитию прямых партнерских связей в области образования между территориями и образовательными учреждениями государств-участников» [2]. Спустя пять лет, в январе 1997 года, нормативно-правовая база взаимодействия в данной сфере пополнилась Соглашением о сотрудничестве по формированию единого (общего) образовательного пространства СНГ, в котором стороны, решая поставленную этим документом задачу, заявили о намерении создать «механизм координации интеграционных процессов в области образования, подготовки и аттестации научных и научно-педагогических кадров» [3] и создали Совет по сотрудничеству в области образования государств-участников Содружества. С той поры по инициативе этого координирующего органа в СНГ принято около сорока документов. В их числе: решения о концепциях развития

образования взрослых (2006) и дистанционного обучения (2007); соглашения о координации работ в области информатизации образовательных систем (2007), о повышении квалификации педагогических работников образовательных организаций (2007), о взаимном признании документов о высшем/высшем профессиональном образовании (2013); Положение о Съезде учителей и работников образования (2018). Кроме того, в рамках Содружества 17-ти высшим учебным заведениям придан статус базовых организаций по различным направлениям образовательной деятельности, в числе которых есть и белорусские вузы: Международный государственный экологический институт имени А.Д. Сахарова Белорусского государственного университета – базовый в СНГ по экологическому образованию; Республиканский институт профессионального образования – базовый по профессиональной подготовке, переподготовке и повышению квалификации кадров в системе профессионально-технического и среднего специального образования.

Еще один интересный проект в образовательной сфере Содружества – Сетевой университет СНГ, который был создан в 2009 году соглашением о консорциуме, подписанным ректорами 11 ведущих университетов стран Содружества с целью подготовки высококвалифицированных кадров и развития единого образовательного пространства СНГ. Первоначально планировалось вести в нем подготовку кадров по гуманитарным и социальным дисциплинам. Но уже с 2010 года начинает развиваться технический вектор, появляются такие направления, как нефтегазовое дело и строительство. Суть подготовки специалистов здесь сводится к тому, что, «проходя обучение в сетевом университете, у студентов стран Содружества есть возможность получать документ об образовании двух стран, и этим они автоматически повышают свою конкурентоспособность на рынке труда» [4]. Заметим, что с 2010 по 2019 год обучение здесь прошли 1100 магистрантов. А сегодня в этом проекте «участвуют 38 университетов из 9 государств-участников СНГ» [5], в том числе два отечественных вуза – Белорусский государственный университет и Белорусский национальный технический университет. В частности, магистранты Белорусского государственного университета проходят обучение в области международного права по направлениям “Менеджмент”, “Экономика”, “Филология”, “Международные отношения”. И «при успешной сдаче

государственного экзамена и защите магистерской диссертации выпускник получает два диплома: российский и белорусский» [6].

В мае 2020 году во время заседания Совета глав правительств СНГ было подписано Соглашение об учреждении и функционировании Сетевого университета СНГ, фактически легализовавшее на правительственном уровне существовавший более десяти лет межвузовский проект. В декабре 2020 года Палата представителей Национального собрания Республики Беларусь ратифицировала этот документ, что должно придать новый импульс развитию образовательного взаимодействия в Содружестве. Вступление в силу данного соглашения, подписанного с целью повышения качества подготовки кадров в учреждениях высшего образования, реализации приоритетных для стран-участниц совместных научных и научно-технических проектов, поддержки изучения языков, культуры и традиций народов государств-участников Содружества, «создаст необходимые условия для расширения и углубления контактов между странами в гуманитарно-образовательной сфере» [7], позволит укрепить сотрудничество и межуниверситетские связи в сфере высшего образования на евразийском пространстве. А в итоге будет способствовать реализации задачи по созданию общего образовательного пространства СНГ.

Литература

1. Председательство Республики Беларусь в Содружестве Независимых Государств в 2021 году [Электронный ресурс]. 2020. – URL: <https://www.mfa.gov.by/multilateral/belaruscischairmanship2021/>
2. Соглашение о сотрудничестве в области образования [Электронный ресурс]. – 1992. – URL: <https://cis.minsk.by/page/7570>
3. Соглашение о сотрудничестве по формированию единого (общего) образовательного пространства Содружества Независимых Государств [Электронный ресурс]. – 1997. – URL: <https://cis.minsk.by/page/7552>
4. Более 800 человек прошли обучение в Сетевом университете СНГ [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/society/view/bolee-800-chelovek-proshli-obuchenie-v-setevom-universitete-sng-337497-2019/>
5. Информация о деятельности Совета по сотрудничеству в области образования государств-участников Содружества Независимых Государств по формированию общего образовательного пространства СНГ [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://e-cis.info/cooperation/3063/79383/>
6. Сетевой университет СНГ [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://ums.bsu.by/ru/am/cis-net-university>
7. Депутаты ратифицировали соглашение об учреждении и функционировании Сетевого университета СНГ [Электронный ресурс]. – 2020. – URL: <https://www.belta.by/society/view/deputaty-ratifikirovali-soglashenie-ob-uchrezhdenii-i-funktsionirovanii-setevogo-universiteta-sng-420406-2020/>

Strategické směry reformy vzdělávacího systému

Товканець Г.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ВЛАСТИВОСТІ

Останнім часом відбуваються процеси реформування освіти, які зумовлюють пошук ефективних навчальних, виховних, розвиваючих технологій, оновлення відносин між суб'єктами освітнього процесу. Виникла необхідність постійного удосконалення організаційних форм, індивідуального підходу до особистості, технологій навчання і виховання особистості, здатної засвоювати й творчо розвивати культуру.

Потреба в інноваційній спрямованості педагогічної діяльності в умовах розвитку освіти спричинена певними обставинами. Зміни, що відбуваються в навколишньому світі, в значній мірі актуалізують значущість інновацій, які стають одним з найбільш важливих напрямків розвитку сучасної освіти, за допомогою чого можна підтримувати і розширювати позиції на освітньому ринку [3; 4].

До основних функцій інновацій можна віднести наступні [2]:

сприяння інтелектуалізації трудової діяльності, підвищенню її наукоємності;

розширення спектру освітньої продукції і освітніх послуг, покращення їх якості;

залучення до педагогічної діяльності нових продуктивних сил, сприяння реалізації освітніх послуг;

концентрація інновацій в тій чи іншій сфері, що допомагає привести структуру відтворення у відповідність зі структурою змінюваних потреб і структурою зовнішнього середовища.

Наголосимо на особливостях інновацій, серед яких варто виокремити:

1.Невизначеність і ризики інноваційного процесу: неможливість структурувати уявлення про умови прийняття рішення, що не дозволяє з достатнім ступенем точності визначити результати освітнього впливу.

2 Здатність ініціювати структурні зміни: успішна інновація істотно впливає на стан освітнього процесу, його організацію.

3 «Людиноцентризм» інноваційної діяльності: основним і вирішальним інноваційним ресурсом є людський капітал, творча здатність людини генерувати і втілювати нові ідеї. Від інших видів діяльності інноваційна активність відрізняється максимальним ступенем самомотивованості.

4. Характер інноваційного цілепокладання: непридатність жорсткого цілепокладання; недосягнення спочатку поставлених цілей на відміну від всіх інших сфер не завжди означає провал інноваційного проекту, а їх досягнення ще не рівносильно успіху інновації.

5. Формалізація механізмів в інноваційному процесі.

Інновації в освіті – це технології, які сприяють саморозвитку особистості та створюють умови для повноцінного розвитку всіх учасників освітнього процесу.

В контексті освітньої діяльності варто акцентувати увагу на основних властивостях інновацій: науково-технологічна новизна; практична педагогічна застосовність; сумісність зі сформованою практикою і технологічною структурою; комерційна реалізованість в системі освіти; соціальна значимість і ефективність для суспільства; спрямування на краще задоволення існуючого попиту або створення нового попиту на ринку освітніх послуг, продуктів, процесів; висока ризикованість; відносні переваги в порівнянні з традиційними рішеннями; складність і неоднозначність.

Відзначимо, що всі ці властивості містять одну важливу якість – внутрішню суперечливість (парадоксальність) інновації. Ніде основна стратегічна дилема «виклик-можливість» не виявляє себе з такою силою, як в інноваційному процесі.

Інновації можна класифікувати як: інновація-процес – технологічне та управлінське вдосконалення або створення принципово нового процесу, що підвищує ефективність і якість нової або існуючої освітньої діяльності; інновація-продукт, тобто нововведення, яке має форму готового принципово

нового або вдосконаленого продукту; інновація-послуга – комплексна взаємодія, діяльність, спрямована на передачу знань, умінь і навичок загальноосвітнього, професійного характеру споживачеві освітньої послуги з метою задоволення і розвитку особистих, групових і суспільних потреб.

В сучасних суспільних умовах суттєво зростає роль і авторитет педагогічного знання, яке може стати теоретичною базою для нових пошуків, інновацій. Змінився характер ставлення людини до факту засвоєння і застосування педагогічних нововведень. Якщо раніше інноваційна діяльність обмежувалася використанням рекомендованих зверху нововведень, то сьогодні вона набуває дослідницько-пошукового характеру: учитель обирає нові програми, підручники, використовує нові прийоми і способи педагогічної діяльності. Однозначно створюється реальна ситуація конкурентоздатності закладів освіти, спричинена входженням загальноосвітніх навчальних закладів у ринкові відносини, створенням нових типів навчальних закладів, у тому числі й недержавних.

Головною рушійною силою інноваційної діяльності є педагог, оскільки суб'єктивний чинник є вирішальним і під час впровадження і поширення нововведень. Педагог-новатор є носієм конкретних нововведень, їх творцем, модифікатором. Він має широкі можливості і необмежене поле діяльності, оскільки на практиці переконується в ефективності наявних методик навчання і може коригувати їх, проводити докладну структурування досліджень навчально-виховного процесу, створювати нові методики. Основна умова такої діяльності – інноваційний потенціал педагога, тобто сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, яка виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність.

Учительська професія вимагає особливої чутливості до постійно оновлюваних тенденцій суспільного буття, здатності до адекватного сприйняття потреб суспільства і відповідного коригування своєї роботи. Особливу значущість має ця здатність за постіндустріальної, інформаційної доби, яка потребує багатьох принципово відмінних від попередніх навичок, умінь, і відповідного мислення. Школа як один із найважливіших інститутів соціалізації людини, підготовки молоді до ролі активних суб'єктів майбутніх суспільних процесів повинна будувати освітній процес з урахуванням нових реалій і

тенденцій суспільного розвитку й нововведень у сфері змісту, форм і методів навчання та виховання.

Література:

1.Кройтор С. Н. (2009). Инновации в образовании: Социологический анализ (на примере системы высшего образования Республики Беларусь): дисс. ... канд. социал. н.Минск. URL: <http://vivakadry/15.htm>

2.Рудницька І. (2007). Інноваційна діяльність як основа творчої самореалізації вчителя. *Вища освіта України*. № 4. С. 79 – 83.

3.Товканець Г. В., М. Савчук. (2017). Інновації як удосконалення педагогічної культури вчителя. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2017р., Мукачево. Мукачево: Вид-во МДУ. С. 349 – 350.*

4.Янсен Ф. (2002). Эпоха инноваций.М.: Инфра. 308 с.

Moderní metody výuky

Канд. пед. наук, доцент Кохан Л. В.

*Україна, Харківський національний університет міського господарства імені О.
М. Бекетова*

Харківське музичне училище імені Б. М. Лятошинського

ВИЯВЛЕННЯ ТА ОБГРУНТУВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

***Анотація.** У статті виявлено дидактичні умови реалізації творчого потенціалу особистості у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.*

Доведено, що обґрунтовані дидактичні умови ефективно впливають на реалізацію творчого потенціалу особистості у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.

***Ключові слова:** дидактичні умови, творчий потенціал, структурно-логічна схема, особистість, гуманітарні дисципліни.*

Аналіз педагогічної літератури з проблеми дослідження дозволив визначити дидактичні умови реалізації творчого потенціалу особистості у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу: опанування технології застосування пам'яток-алгоритмів під час опрацювання змісту джерел інформації (визначення «ключових» відомостей, необхідних для створення структурно-логічних схем); оволодіння прийомами узагальнення, систематизації навчального матеріалу та подання його у вигляді структурно-логічних схем (використання згорнутих форм викладу інформації з уживанням умовно-графічних знаків-символів); усвідомлене оперування уміннями презентації структурно-логічних схем (розкодування змісту структурно-логічних схем та їх креативне представлення).

Обґрунтуймо актуальність зазначених дидактичних умов, які сприяють реалізації творчого потенціалу студентів [1] у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу.

Загальноновизнано, що інформація є одним із найважливіших ресурсів сучасного суспільства, тому формування в студентів умінь працювати з різними джерелами інформації є актуальним дидактичним завданням. Значний внесок учених у дослідження цієї проблеми полягав у розкритті суті поняття «інформація» (В. Болотов, С. Бондар, В. Кричевський та ін.), визначенні видів джерел інформації (Л. Баженова, В. Безпалько, Н. Волкова, Н. Грачова, В. Собкін, А. Шіріков та ін.), обґрунтуванні ролі вмінь працювати з інформацією в житті сучасної людини (В. Маслоу, І. Родигіна, В. Сериков та ін.), доведенні доцільності формування в учнів умінь використовувати різні носії інформації (Л. Білоусова, В. Галузник, В. Євдокимов, А. Єгоршин, Т. Зайченко, З. Курлянд, В. Нуждін, С. Прийма, А. Прокопенко, В. Шахов, В. Ясулайтіс та ін.).

Однак, як переконує аналіз сучасних наукових праць та навчальної практики, рівень сформованості у студентів умінь працювати з різними джерелами інформації залишається низьким, що свідчить про доцільність запропонованої першої дидактичної умови реалізації творчого потенціалу старшокласників – *опанування технології застосування пам'яток-алгоритмів під час опрацювання змісту джерел інформації*. Дана технологія передбачає поетапність дій при визначенні «ключових» відомостей, необхідних для створення структурно-логічних схем [4], допомагає студентам бачити й виділяти головне у великому потоці інформації. У процесі роботи з пам'ятками-алгоритмами завдяки системі пунктів-орієнтирів основне навантаження здійснюється не на пам'ять студентів, а на їх мислення; переважає не репродуктивна діяльність, а творча; значну частину знань студенти засвоюють не в готовому вигляді, а в процесі самостійного пошуку інформації.

Подання інформації в структурно-логічній формі має ряд переваг порівняно з лінійно-текстовим викладом навчального матеріалу (Б. Айсмонтас). У разі лінійної побудови текстової інформації буває важко визначити структуру явища, що вивчається, виділити суттєві зв'язки між його компонентами. Ця складність значною мірою долається при заміні словесного опису оформленням у вигляді структурно-логічних схем. Таке

перетворення навчального тексту – ефективний прийом, який активізує мислення й уяву того, хто навчається. На основі вивчення та узагальнення досвіду вчителів-практиків (Н. Кулакова, С. Лисенкова, В. Шаталов та ін.) [2;5] було встановлено, що провідною ланкою творчого мислення є особлива форма аналізу – аналіз через синтез, застосування якого для подання інформації у структурно-логічній формі сприяє більш глибокому засвоєнню й розумінню навчального матеріалу завдяки його знаковому моделюванню. При побудові структурно-логічних схем використовується добре відомий у науці й практиці спосіб схематичної візуалізації інформації (Н. Лосева, О. Молчанюк, П. Мрдуляш, С. Смірнова та ін.) [3]. Вбачається, що володіння цим прийомом допоможе глибшому опануванню предметів гуманітарного циклу, сприятиме формуванню раціональних прийомів роботи з навчальним матеріалом узагалі. У ряді психологічних досліджень (П. Платонов, Є. Телегіна, О. Туриніна та ін.) виявлено, що структуризація і схематизація текстової інформації є важливими компонентами мнемічної дії, що становить основу розвитку фантазії. Наочно-образна форма подання інформації сприяє кращому її запам'ятовуванню, є досить ефективним засобом організації та активізації самостійної роботи учнів при вивченні гуманітарних дисциплін. Пропонована довільна форма структуризації матеріалу допомагає швидше сформуванню в студента цілісної картини предмета, що вивчається. Усе зазначене створює основу для подальшої організації процесу засвоєння навчальної дисципліни.

Отже, цілком умотивованою постає друга дидактична умова – *оволодіння прийомами узагальнення, систематизації навчального матеріалу та подання його у вигляді структурно-логічних схем.*

Усвідомлене оперування уміннями презентації структурно-логічних схем також набуває особливої актуальності, оскільки на сьогодні презентація – один із ефективних способів ознайомлення аудиторії з об'єктом, що пропагується. Етапу презентації структурно-логічної схеми передують етап розкодування її змісту, у процесі якого учні вчать «читати» закодовані схеми, внаслідок чого у них формується вміння знаходити зв'язки між компонентами: «Чому саме так?», «Що за чим?», «Що це значить?».

Власне, презентація структурно-логічної схеми передбачає виступ на задану тему, який супроводжується візуальними образами й спрямований на те,

щоб донести розкодовану інформацію до аудиторії. Варто зазначити, що вигідна відмінність такої презентації від інших абстрактних засобів – можливість подачі інформації наочно, об'ємно, емоційно та в ігровій формі. Крім того, вміння презентувати структурно-логічні схеми, тобто інформувати й переконувати аудиторію, є ще й досить важливим складником професіограми майбутнього фахівця. З огляду на це необхідним є впровадження в навчально-виховний процес і третьої дидактичної умови.

Отже, обґрунтовані дидактичні умови реалізації творчого потенціалу особистості у процесі вивчення гуманітарних дисциплін забезпечують розвиток усіх структурних компонентів творчого потенціалу та їх домінуючих ознак, що робить їх ефективними.

Література:

1. Кравчук П. Ф. Формирование творческого потенциала личности в системе высшего образования : Автореф. дис. д-ра пед. наук / П. Ф. Кравчук. – М, 1992.–32 с.
2. Лысенкова С. Н. Методы опережающего обучения / Софья Николаевна Лысенкова. – М.: Просвещение, 1988. – 129 с.
3. Мрдуляш П. Б. Техника рисования схем / П. Б. Мрдуляш // Кентавр.– № 25. – С. 41–55. – Режим доступа к статье: <http://www.circle.ru/kentavr/TEXTS/025MRD.ZIP>
4. Сохор А. М. Логическая структура ученого материала. Вопросы дидактического анализа / А. М. Сохор. – М.: Педагогика, 1974. – 192 с.
5. Шаталов В.Ф. Эксперимент продолжается / Виктор Федорович Шаталов. – М. : Педагогика, 1989. – 336 с.

Назарова В.В, Вольська А.Г.

Морський фаховий коледж

Херсонської державної морської академії

СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ КУРСАНТІВ (СТУДЕНТІВ) ПЕРШОГО КУРСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ

Нова парадигма освіти, що характеризується переходом від знанієво-центрованої до компетентісно-центрованої системи навчання, визначає нові орієнтири освітнього простору [1]. Саме тому головне завдання сучасної школи – забезпечити Державний стандарт в освіті та сприяти формуванню життєвої компетентності особистості. Компетентність учня чи студента – це інтегрований результат навчання. Реалії сьогодення свідчать, що тільки особистість з життєвими компетентностями зможе успішно самореалізуватися в соціумі як громадянин, професіонал, носій знань та культури. Сформувати такі якості можливо лише через застосування особистісно орієнтованих технологій, які є за своєю суттю диференційованим підходом до студентів з урахуванням їхніх інтересів, рівня інтелектуального розвитку, рівня підготовки, здібностей та задатків.

Одним з методів особистісно орієнтованого навчання є метод проектів [2]. Він спрямований на творчу реалізацію особистості в процесі навчання або самостійної роботи і може бути використаний незалежно від рівня попередньої підготовки курсанта чи студента, відіграє активну роль у формуванні ключових компетентностей особистості, оскільки потребує самостійного здобуття знань, придбання умінь у виконанні практичних дій. Саме тому проектні технології набувають все більшого використання при викладанні дисциплін математичного-природничого циклу, в тому числі – і на уроках хімії, а включення методу проектів до одного з методів формування життєвих компетентностей учнів за вимогами Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти [3] робить використання цього методу особливо *актуальним*.

Метою статті є розповсюдження досвіду роботи з організації застосування методу проектів на уроках хімії, дидактичних умов його реалізації

в навчальному процесі Морського коледжу Херсонської державної морської академії.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Метод проектів не можна назвати принципово новим, адже інновація в галузі педагогіки – явище надзвичайно рідкісне. Витоки застосування даної методики знаходимо у 20-х роках минулого століття в США. Таку технологію викладання називали ще методом проблем.

Засновником методу проектів вважається американський педагог В. Кільпатрик. Його робота започаткувала цілу педагогічну бібліотеку, яка присвячена цій методиці. Біля витоків проекту також стояли і російські вчені – педагоги В.М. Шульгін, Б.В. Ігнат'єв, М.В. Крупеніна, Є.Г. Кагаров [4].

Універсалізація методу проектів і розвиток комплексної системи навчання призвели до того, що навчальні предмети відхилялися від програми, систематичне засвоєння знань під керівництвом учителя на уроці підмінювалося роботою над завданнями, і рівень загальноосвітньої підготовки школярів стрімко знизився. Після цього у 30-х роках метод проектів було заборонено, що сприяло забуттю основних ідей методу. Зараз метод проектів дозволяє комплексно реалізувати низку педагогічних принципів: самостійність, співпрацю виконавців та керівників проекту, діяльнісний підхід, взаємозв'язок навчального процесу із практичним досвідом [5].

Вже було зазначено, що проектні технології можуть використовуватися на будь-яких етапах уроків різних типів. Проекти за визначеною тематикою розробляються студентами чи курсантами індивідуально або під час групової діяльності. Проектна робота може бути теоретичною або експериментальною. Тривалість проекту різна: від уроку (міні-проект), кількох днів (короткотерміновий проект) до року (довготерміновий). Презентація та обговорення (захист) проектів відбувається на спеціально відведеному уроці або під час уроку з певної теми [5].

Працюючи над створенням проектів, курсанти та студенти залучаються до творчої діяльності, вчать працювати в колективі не лише один з одним, але і з дорослими (вчителями, батьками). Ця робота сприяє розвитку пізнавального інтересу, допомагає відкрити для себе нові знання, вчить експериментувати, виявляти шляхи рішення поставленої проблеми, нести відповідальність за свою діяльність, що позитивно впливає на якість засвоєння навчального матеріалу.

Крім того, студенти (курсанти) проявляють свою індивідуальність, власну активність на кожному етапі виконання проекту. Наприкінці роботи над проектом виконавці бачать результат своєї діяльності в групі, який підвищує їхню впевненість та самооцінку, що є важливим у житті, та дає можливість відчутти власну компетентність у темі (розділі), яка вивчається.

Саме метод проектів сприяє формуванню основних груп ключових компетентностей студентів та курсантів. Уміти створювати, реалізовувати чи брати участь у проектах – це вже життєва компетенція особистості [6].

Проблемно-пошукова діяльність, в яку діти включаються у процесі виконання проектів, також є важливим фактором набуття ключової та предметної компетенцій. Питання проблемного характеру та питання опрацювання в групах стимулюють курсантів (студентів) до вибору раціональних шляхів розв'язання навчальних проблем.

Формуючи полікультурну компетентність курсантів (студентів), пропонуємо їм створювати інформаційні проекти про життя та діяльність вчених-хіміків, розвиток хімічної науки. Історичні відомості дають можливість курсантам (студентам) простежити процес здобуття знань, розвивають їхній інтелект та творчість.

Важливе місце відводимо позакласній роботі, під час якої проходить формування компетентності продуктивної творчої діяльності, через впровадження проектної технології. Курсанти (студенти) поділяються на групи, виконуючи відповідні завдання. Колективна робота над тією чи іншою проблемою, яка має на меті не тільки розв'язати дану проблему і довести правильність її розвитку, а й показати результат своєї діяльності, як певний продукт, передбачає необхідність в різні моменти пізнавальної, експериментальної, творчої діяльності використовувати сукупність навичок, сформувати які дозволяє правильно організована проектна діяльність курсантів або студентів.

Перед початком роботи над проектом викладач обов'язково повідомляє назву проекту, визначає його мету і завдання, шляхи реалізації, а також час, потрібний для виконання проекту та ресурсне забезпечення. Педагог корегує та контролює діяльність студентів та курсантів до заняття, на якому відбудуватиметься презентація, він допомагає за потребою у пошуку інформації, координує процес роботи над проектом, підтримує та заохочує студентів

(курсантів). Викладач повинен знати не лише свій предмет, але й має бути компетентним і в інших галузях науки, розуміти своїх студентів, враховувати їхні можливості та інтереси, бути творчим та толерантним [5].

Проектна діяльність завершується реальним практичним результатом.

Матеріали дослідження оформлюються у вигляді мультимедійної презентації, доповіді (у разі необхідності – з демонстрацією результатів домашнього хімічного експерименту), моделі, колекції, буклету, газети, статистичного звіту, тематичного масового заходу, реферативного повідомлення (із зазначенням актуальності теми, новизни і практичного значення результатів дослідження, висновків) тощо.

Надзвичайно складним аспектом є оцінювання цієї проектної діяльності, адже роботу кожного виконавця проекту слід оцінити за його внеском, індивідуально, а залучення студентів до цього сприяє формуванню і розвитку у них об'єктивної самооцінки.

Оцінювання проектів може відбуватися за декількома критеріями [5]:

- повнота розкриття теми;
- цікавість;
- пізнавальність;
- наочність;
- естетичність;
- якість та оригінальність оформлення результатів проекту;
- співпраця в групі.

Розглянемо використання методу проектів безпосередньо на прикладі. Так, при вивченні нового матеріалу до уроку з дисципліни «Хімія» «Лужні та лужноземельні елементи. Біологічна роль елементів» етапи проектування зайняли два тижні. Для реалізації завдання використовували групову форму роботи [7]: курсантам було запропоновано сформувати групи по п'ять осіб для опрацювання планових проектів. При цьому враховували різні навчальні можливості всіх учасників, тому створенні групи були гетерогенними. Всього в даному інформаційному проекті, спрямованому на збір інформацій про лужні та лужноземельні елементи та їхні сполуки, працювало шість груп з певною направленістю: хіміки-технологи і лаборанти, історики, лікарі, етнографи, біологи, філологи. Філологи працювали над походженням назв лужних і

лужноземельних металів та їх сполук. Історики вивчали цікаві факти про прості і складні сполуки лужних і лужноземельних металів; етнографи підготували плакат з найбільш цікавими висловами видатних вчених стосовно заданої теми; лікарі підготували корисні рекомендації для збереження здоров'я людини при вживанні тих чи інших речовин. Біологи ознайомили присутніх з цікавими фактами про біологічну роль елементів, їх значення в природі та життєдіяльності людини. Хіміки-технологи готували інформацію про застосування лужних та лужноземельних металів і проводили демонстраційні досліди, які ілюстрували деякі властивості металів I та II груп та їх сполук: взаємодія натрію і кальцію з водою і дослідження властивостей утворених сполук, взаємодія негашеного вапна з водою, дослідження наявності гідроксид-іонів у воді та інші. Під час захисту проекту використовувалися комп'ютер з проектором, від кожної групи виступав один представник. Так, як частина мультимедійного навчального проекту було продемонстровано фрагменти фільмів «Лужні метали», «Лужноземельні метали», «Використання лужних металів», фрагменти відеодослідів.

Оцінювання проектів здійснювали за загальними принципами, наведеними вище. Крім того, враховували активність учасників кожної групи при підготовці та захисті проекту, характер відносин та взаємодопомоги в групі, вміння аргументувати свої висновки та відповідати на запитання опонентів.

Таким чином, метод проектів як один з інноваційних технологій навчання, відповідає основним положенням системи освіти: формує критичне і творче мислення як пріоритетні напрямки інтелектуального розвитку людини, сприяє творчому засвоєнню знань, робить ці знання мобільними і потрібними, при цьому сам навчальний процес характеризується значною інтенсивністю, підвищеним інтересом, а набуті знання відрізняються глибиною та міцністю.

Література

1. Шарко В.Д. Якість сучасної природничої освіти та підготовка вчителя до підвищення її показників // матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інноваційний вимір розвитку природничо-математичної та технологічної освіти». – Херсон: Айлант. – 2015. Випуск 18. – С. 3-6.

2. Кожина Н.М., Іваніщук С.М. Формування ключових компетентностей методом проектів на уроках хімії // Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Теорія і практика сучасного природознавства» / Збірник наукових праць. – Херсон: Вид-во ПП Вишемирський В.С., 2017. –С. 54-57.
3. Навчальна програма з хімії для 7-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (зі змінами, затвердженими наказом МОН України № 585 від 29.05.2015): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalniprogramy.html>.
4. Буджак Т. Метод проектів як педагогічна технологія // Біологія і хімія в школі. –2004. – №1, – С. 43–45.
5. Логвин В.Л. Метод проектів у контексті сучасної середньої освіти // У збірнику: Проекти, реалії, перспективи. – К., 2003. – 120 с.
6. Загнибіда Н. М. Метод проектів на уроках хімії. – Тернопіль–Харків: Ранок, 2011. – 128 с.
7. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика (Текст)/О.Г.Ярошенко. – К.: Партнер, 1997. – 193с.

MODERNÍ INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Computer engineering

К.т.н., доцент Веселовська Г.В.,
магістрант спеціальності «Комп'ютерна інженерія» Анан'єв Д.О.,
аспіранти спеціальності «Інформаційні системи та технології»
Ястребова О.І., Яценко Д.В., Кучмійчук М.М.,
кафедра інформаційних технологій,
факультет інформаційних технологій та дизайну,
Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМП'ЮТЕРНО- ОРІЄНТОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАСАДАХ ТЕХНОЛОГІЇ E-LEARNING

Загальними визначальними тенденціями розвитку комп'ютерно-орієнтованих інформаційних систем і технологій навчання є вдосконалювання підходів до їхньої інтелектуалізації й інтеграції, застосування мультимедіа, Web-технологій та Інтернет-технологій тощо. Але не менш важливими є шляхи вдосконалювання зазначених систем і технологій, що є специфічними для певних прикладних областей. У даній роботі, виконаємо аналіз особливостей втілення електронного навчання в корпоративних середовищах.

Сучасному стану галузі освіти властива потреба в суттєвих і швидких змінах через необхідність оперативного поновлення професійних знань у динамічно змінюваних корпоративних середовищах, обумовлену прискоренням генерації нових і старіння існуючих знань. Для успішності економіки, бізнесу й інших визначальних сфер діяльності людини, ознайомлення з поточними сучасними теоріями та практикою є стратегічно важливою задачею, оскільки формує належні знання та професіоналізм співробітників. Наразі, значна частка

знань, отриманих фахівцями в закладах освіти, втрачає актуальність максимум через 3-5 років, а багато з галузей вимагає навіть щорічного оновлення знань.

Сучасне навчання має бути: неперервним процесом, а не етапом, завершеним із отриманням диплому; невідривним від основної роботи; з гнучким графіком та індивідуальною програмою, відповідною особистим фаховим компетенціям. Неперервне навчання повсюдно стає невід'ємною часткою технології збереження людиною статусу фахівця.

Найістотнішим компонентом неперервного корпоративного навчання впевнено стає технологія електронного навчання e-Learning, заснована на інтенсивному інтегрованому використанні Web-технологій та Інтернет-технологій, що поступово замінює традиційну форму електронного навчання на основі програмного забезпечення на компакт-дисках і відео-носіях.

Для прогресивних компаній, e-Learning є інвестицією в збереження конкурентних переваг, оскільки підтримує оперативне й ефективне реагування на змінювану бізнес-ситуацію, забезпечуючи співробітників необхідними знаннями за першою вимогою та без відриву від роботи.

У цілому, e-Learning забезпечує такі визначальні потреби бізнесу: більш швидко й економічно навчати працівників за індивідуальними планами; більш ефективно та своєчасно робити обмін знаннями; надавати єдині корпоративні стандарти знань; підтримувати певний рівень підготовки працівників.

Найвища ефективність застосування інструментарію корпоративного e-Learning досягається при широкомасштабному впровадженні нового чи модернізованого програмного забезпечення, бізнес-процесів і практик, коли потрібно швидко усувати пробіли знань у галузі інформаційних технологій і розвитку бізнес-навичок. Наочним прикладом є навчання співробітників роботі з новим програмним додатком, де бажано організовувати індивідуальні процеси на особистих комп'ютеризованих робочих місцях.

Електронне навчання має широкий спектр видів реалізації: автономне; на засадах самоврядування; спрямоване віртуальним інструктором тощо.

Постійно збільшується кількість проектів e-Learning, до яких залучаються значні фінансові, технічні, людські й інші ресурси.

Технологічною основою e-Learning є таке програмне забезпечення: система управління навчанням (Learning Management System); система

управління вмістом навчання контентом (Learning Content Management System); інструментарій розробки навчального контенту (Authoring Tools); система обміну інформацією.

Оскільки e-Learning поєднує переваги дистанційного та корпоративного навчання (надаються уніфіковані послуги, незалежні від місця та часу навчання; підтримуються інтерактивні форми взаємодії студентів і викладачів; забезпечується прогресивність контролю навчання), то прогнози розвитку e-Learning у корпоративній практиці навчання є оптимістичними.

Формуючи технологічний базис систем e-Learning, закладам вищої освіти доцільно вибирати економічні та функціональні рішення. Успішні проекти можна надалі доповнювати більш дорогими та продуктивними складовими.

Наведемо показові приклади: спеціалізована система «Прометей» (Інститут віртуальних технологій) із модульною архітектурою підтримує повнофункціональне дистанційне навчання та незалежну перевірку знань, містить складові для організації й управління навчальним процесом, є зручною для роботи з великими потоками, надає локалізацію для ряду мов (української, казахської, узбецької, англійської); продукція компанії ГіперМетод є підґрунтям для створення комплексних систем e-Learning закладів освіти (e-Learning Server – програмна платформа повномасштабного дистанційного навчання; e-Learning Office, e-Author – інструментарій розробки електронних курсів і тестів); здійснюється співпраця щодо локалізації електронних курсів від широковідомих виробників Thomson, NetG, SkillSoft.

Державні навчальні заклади часто створюють власні розробки e-Learning на засадах рішень IBM. Наочним прикладом програми дистанційного навчання є IBM LearningSpace Virtual Classroom на технологічних засадах серверів Lotus Domino та Web-технологій, що поєднує: сервер додатків Lotus Domino (управління системою отримання знань; установка бази даних QuickPlace для зберігання навчальних матеріалів); систему управління інформацією Lotus QuickPlace; модуль організації сеансів зв'язку Lotus Sametime (сервери підтримують взаємодію викладачів і студентів).

Компанія Macromedia, націлюючи програмну продукцію на створення лекційних медіа-роликів і підтримку управління навчальним процесом, надає комплексне рішення e-Learning Suite для дистанційного й електронного навчання, що містить взаємопов'язані складові: засіб розробки мультимедійних

освітніх матеріалів Authorware; систему управління Web-сайтами Dreamweaver MX; середовище розробки мультимедійних курсів Flash MX Professional.

Компанія Hewlett Packard надає лінійку програмних продуктів, що містить платформу Virtual Classroom для організації дистанційного навчання.

Програмну продукцію для управління навчальними курсами розробляють такі фірми, як, наприклад, Cognitive Technologies.

Також є спеціалізовані фірми з розробки електронних освітніх систем із маловідомою продукцією (SmartForce, DigitalThink, BlackBoard, Centra тощо).

Висновки: проведений аналіз специфіки комп'ютерно-орієнтованих інформаційних систем і технологій навчання на засадах технології e-Learning виявив достатньо широкий спектр систем і технологій даного класу, а також їхнього інструментарію та функціональних можливостей, що ускладнює виконання завдання їхнього швидкого й оптимального вибору для умов конкретного навчального процесу; для вирішення означеної проблеми вибору, доцільним є залучення технології експертних систем штучного інтелекту.

Література:

1. Ivaniuk I. Learning strategies of information and digital learning environment: foreign experience. *Scientific School of Academician I. A. Zvyayun in the works of his colleagues and students: Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference* (Kharkiv, May 28, 2020). Kharkiv: NTU "KhPI", 2020. P. 264-268.

TECHNICKÉ VĚDY

Větev inženýrství

Д.т.н. Алієв Е.Б., магістрант Буйницький О.І., магістрант Гусар І.М.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

ТЕСТЕР ДОЇЛЬНИХ УСТАНОВОК

Розроблений тестер доїльних установок призначений для спрощення випробувань доїльних установок будь-яких типів і виробників. Їх основними функціями є вимірювання вакууму, його пульсацій і витрати повітря в доїльних установках. Тестер доїльних установок задовольняє вимогам ISO 6690, окрім цього він пройшов державні приймальні випробування в УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого (протокол № 01-02-2013).

Тестер доїльних установок складається з наступних частин (рис. 1): автоматизованої системи керування, двох датчиків тиску, датчику витрат повітря, ротаметру, двох трійників, одного кутника, тридцяти двох пробок доїльних стаканів, одного картрідера, карти пам'яті, одного блоку живлення, розміщених в кейсі для зберігання і транспортування. Технічні дані тестера доїльних установок представлені в табл. 1 [1].

Рисунок 1 – Загальний вигляд тестера доїльних установок

Таблиця 1 – Технічні дані тестера доїльних установок

Показник	Значення показника
Дані про виріб	
Автоматизована система керування:	
Габаритні розміри, не більше, мм	200×100×50
Маса, не більше, кг	0,7
Процесор	Atmega644
Живлення	Акумуляторні елементи 6800 мА·год
Напруга акумулятора, В	12
Час роботи від акумулятора, не менше, год.	2
Тип дисплея	Монохромний графічний
Роздільна здатність дисплея, пікселів	128×64
Тип роз'єму для блоку живлення	Одинштирьовий (2 мм)
Тип інтерфейсних портів для датчиків	Чотирьохштирьовий S - video
Тип слоту для карти пам'яті	microSD
Датчик тиску:	
Габаритні розміри, не більше, мм	35×55
Маса, не більше, кг	0,1
Сенсор	MPX5100DP
Тип роз'єму для підключення до автоматизованої системи керування	Чотирьохштирьовий S-video
Довжина кабелю, м	0,5
Діаметр патрубків для вимірювання вакуумметричного і надмірного тисків, мм	7
Датчик витрат повітря:	
Габаритні розміри, не більше, мм	140×90×100
Маса, не більше, кг	0,4
Сенсор	BOSH 280 218 037
Тип роз'єму для підключення до автоматизованої системи керування	Чотирьохштирьовий S - video
Довжина кабелю, м	1
Діаметр патрубка корпусу для підключення до вакуумної системи, мм	45
Ротаметр:	
Габаритні розміри, не більше, мм	100×30×30

Показник	Значення показника
Маса, не більше, кг	0,2
Тип	Поплавковий
Діаметр вхідного (вихідного) патрубку для повітря, мм	14
Трійник і кутник:	
Зовнішні діаметри, мм	7
Пробка доїльного стакану:	
Розміри	Згідно ISO 6690
Картрідер:	
Тип картрідера	microSD
Карта пам'яті:	
Тип карти пам'яті	microSD
Об'єм карти пам'яті, Gb	2
Блок живлення:	
Номинальна вихідна напруга, В	12
Максимальний вихідний струм, мА	350
Номинальна вхідна напруга	220 В, 50-60 Гц
Кейс:	
Габаритні розміри, не більше, мм	430×300×140
Загальна вага тестера доїльних установок, не більше, кг	3,7
Метрологічні параметри вимірювання	
Вакуумметричний тиск:	
Діапазон вимірювання тиску, кПа	0-100
Абсолютна похибка вимірювання тиску, не більше, кПа	0,6
Час відгуку датчика тиску, мс	2,5
Пульсації:	
Діапазон вимірювання частоти пульсацій, імп./хв	40-200
Абсолютна похибка вимірювання частоти пульсацій, не більше, імп./хв	1
Діапазон вимірювання фаз пульсацій, мс	0-1200
Витрати повітря:	
Діапазон вимірювання витрат повітря, л/хв	0-3000
Абсолютна похибка вимірювання витрат повітря, не більше, л/хв	5
Час відгуку витратоміру повітря, мс	2,5

Література:

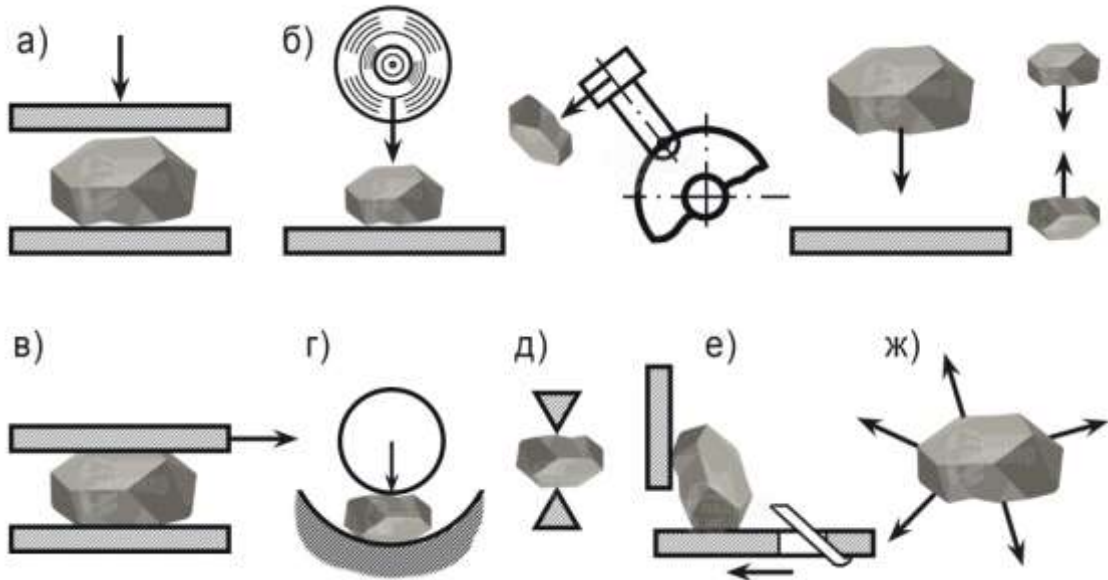
1. Шевченко, І.А., Алієв, Е.Б. (2013). Науково-методичні рекомендації з багатокритеріального виробничого контролю доїльних установок. За редакцією доктора технічних наук, професора, член-кореспондента НААН України, І.А. Шевченка – Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд. 156 с. ISBN 978-966-2602-41-VIII.

**К.т.н. Гаврильченко О.С., магістрант Зайвий Д.В.,
магістрант Зайва А.С.**

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ І ПРИНЦИПІАЛЬНІ СХЕМИ МАШИН ДЛЯ ПОДРІБНЕННЯ КОРМІВ

Машини для дроблення розрізняють за принципом дії. На рис. 1 показано основні способи подрібнювання (дроблення).

а – плющення, б – удар, в – стирання, г – вигин, д – сколювання, е – різання,
ж – вибуховий дроблення

Рисунок 1 – Схема способів подрібнення

Дроблення вільним ударом застосовують у молоткових дробарках. Молотки різної конфігурації (залежно від призначення конструкції машини), розміщені на роторі, що обертається, руйнують продукт, який подається в дробильну камеру. Додатково продукт подрібнюється при ударах частинок об стінки камери, які

звичайно роблять рифленими. Подрібнений продукт просіюється крізь змінне решето, розмір отворів в якому визначається потрібною якістю помелу.

За призначенням дробарки можуть бути універсальними і спеціалізованими (для подрібнення продукту одного виду). Принцип різання і сколювання покладений в основу роботи вальцьових млинів. При обертанні пар вальців їх рифлені поверхні зтягують матеріал в робочий зазор між вальцями і руйнують його. Вальці в парі обертаються з різною швидкістю, щоб запобігти залипанню їх. Регулюють якість помелу, змінюючи ширину робочої щілини між вальцями і співвідношення їх колових швидкостей.

Плитковий, брикетний корм дроблять на дробарках-ломачах, вальці яких мають штифти або тупі грані. Спосіб розтирання застосований у жорнових млинах, де в робочому просторі між жорнами відбувається руйнування продукту. Звичайно один камінь (жорно) обертається, а другий нерухомий або може обертатися під дією тертя, які виникають у процесі помелу. Помел регулюють зміною величини робочого зазору між жорнами. Конструктивно млини відрізняються між собою розміщенням робочих органів (жорен) їхньою будовою, матеріалом та ін.

Плющення зерна здійснюють на плющильнях у робочому зазорі між двома гладенькими вальцями, що обертаються з однаковою робочою швидкістю. У деяких конструкціях плющильень приводиться в дію один валець, а другий обертається вільно. Регулюють процес плющення, змінюючи відстань між вальцями.

Сучасні молоткові дробарки можуть дробити продукт вологістю до 20-22 %. Проте для приготування сінного або трав'яного борошна вологість продукту повинна бути не вища 10-12 %. Спеціальні універсальні дробарки можуть дробити сіно вищої вологості. Млини і вальцьові дробарки не можуть подрібнювати зерно вологістю понад 16 % внаслідок підвищеного залипання поверхності робочих органів. При надмірній сухості зерна та інших кормів при їх розмелюванні збільшується вихід дрібноборошного продукту і пилу, що веде до втрати продукту. Оптимальна вологість сухих кормів, призначених для розмелу, повинна становити 12-15 %, як і при зберіганні їх.

Молоткові зернові дробарки складаються з корпусу, ротора, циклона, шлюзового затвора, фільтра, системи пневмопроводів, бункера, механізмів передач, електродвигуна та пускозахисної апаратури.

Внутрішня порожнина дробарки розділена решетом на дві частини – порожнину ротора і зарешітний простір.

У більшості дробарок решето займає від половини до двох третин периметра, а решта – рифлена дуга – дека.

Дека виготовляється з відбіленого чавуну або штампується з листової сталі з наступним загартуванням.

Аналізуючи експериментальні і теоретичні дослідження [1-2] робочого процесу молоткової дробарки, слід зробити наступні висновки:

1. Застосування сучасних конструкцій молоткових дробарок супроводжується отриманням готового матеріалу невіривняного гранулометричного складу і високою енергоємністю процесу.

2. Із-за недосконалості конструкції, наявність циркулюючого навантаження всередині робочої камери веде до підвищеної витрати енергії.

3. Нераціональна постановка решета з круглими пробивними отворами в камері подрібнення дозволяє використовувати його в основному в ролі «контролера».

4. Підвищення продуктивності і зниження енергоємності молоткових дробарок здійснюється за рахунок складних конструктивних рішень.

5. Зниження витрат енергії на подрібнення і підвищення якості отриманого продукту можливе за рахунок залучення решета до процесу подрібнення.

Література:

1. Войтюк Д.Г., Яцун С.С., Довжик М.Я. Сільськогосподарські машини: основи теорії та розрахунку: навч. Посіб. Суми : Унів. кн., 2008. 543 с.

2. Гевко Р.Б., Ткаченко І.Г., Павх І.І. Машини сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. для студ. вузів; М-во освіти і науки України, Терноп. акад. нар. госп-ва. Тернопіль, 2002. 251 с.

Д.т.н. Алієв Е.Б., магістрант Мельник А.О., магістрант Чорний В.О.
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ВАКУУМНОЇ СИСТЕМИ

Технологічна задача підвищення ефективності технологічного процесу машинного доїння на сьогодні досить актуальна. Вирішенням цієї проблеми займалися такі відомі вчені, як Ю.Н. Белявський (1964), В.А. Стремнін (1968), Л.П. Карташов і В.Ф. Корольов (1972), В.В. Бережной (1982). В подальшому цю проблему досліджували й розвинули В.А. Борознін, (1999), В.В. Кирсанов (2001), В.П. Плотников (2003), З.В. Макаровська (2004), М.М. Луценко, І.М. Кудлай і В.І. Смоляр (2006), О.М. Кабанов (2007), В.М. Победінський і А.І. Фененко (2008), С.С. Соляник (2009), С.В. Сурков і Ю.В. Бобильов (2010) та інші дослідники. За їх теоретичними та експериментальними дослідженнями було встановлено, що наслідками використання молочно-доїльного обладнання, що не відповідає зоотехнічним, санітарно-гігієнічним та міжнародним техніко-технологічним вимогам є значний технологічний вплив на мікроструктуру молока та фізіологічний стан тварин.

В результаті аналізу впливу відмов молочно-доїльного обладнання на ефективність машинного доїння було встановлено, що основними параметрами, від яких залежить ефективність взаємодії тварини і машин, є величина вакууму (18 %), частота пульсацій доїльного апарата (14 %), співвідношення тактів доїльного апарата (14 %), сила натягу дійкової гуми в доїльному стакані (16 %).

З аналізу впливу відмов молочно-доїльного обладнання на ефективність машинного доїння було встановлено, що доїння повинне проходити при сталому вакуумному режимі 48,0-52,0 кПа, частота пульсацій повинна знаходитись у межах 50-65 хв⁻¹, співвідношення тактів пульсацій – 0,5-0,7, сила натягу дійкової гуми – 50-70 Н.

В результаті проведеного причинно-наслідкового аналізу чинників, що викликають ті або інші наслідки ефективного машинного доїння, було виділено чотири основні групи чинників:

1. Чинники, що характеризують відбір і підготовку тварин до машинного доїння (відбір за придатністю тварин до машинного доїння, привчання до машинного доїння, виклик повноцінного рефлексу молоковіддачі).

2. Чинники, що характеризують стан і надійність функціонування молочно-доїльного обладнання (правильність виконання монтажних робіт, автоматизація відключення доїльних апаратів, стабілізація вакуумного режиму, стабільна подача вакуумного насоса, герметичність і засміченість молочно-

вакуумної лінії, навантаження на доярку і кількість обслуговуваних доїльних апаратів).

3. Чинники, що характеризують стан і надійність функціонування доїльних апаратів (комплектність, стабільність частоти пульсацій і співвідношення тактів, нормативна маса підвісної частини, цілісність і герметичність дійкової гуми).

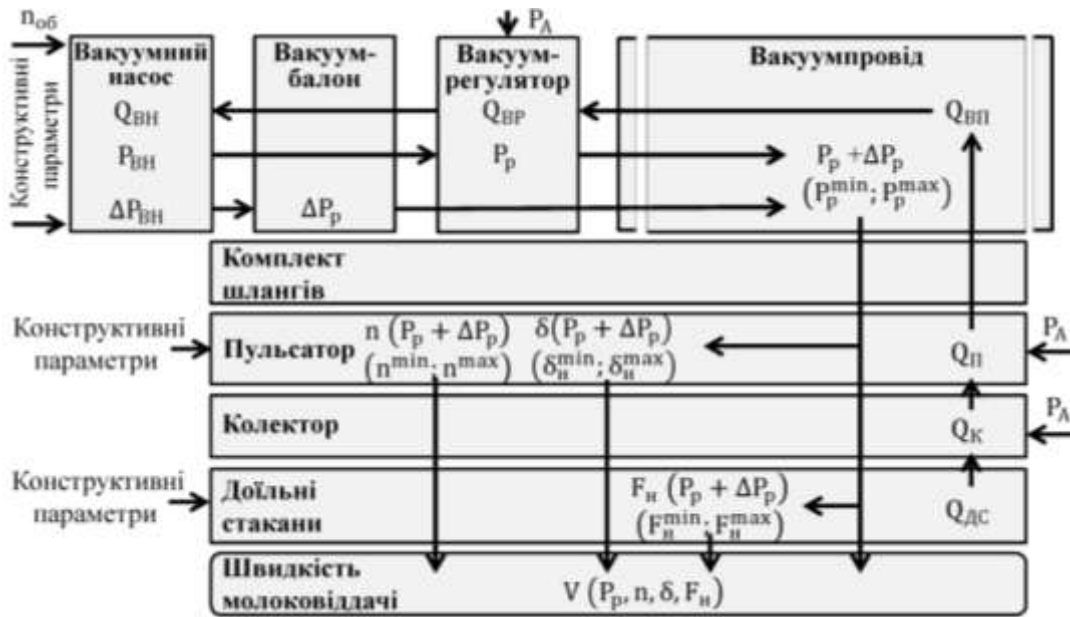
4. Організаційно-технологічні чинники процесу машинного доїння (дотримання правил машинного доїння, порядок доїння корів).

В результаті аналізу відмов молочно-доїльного обладнання була розроблена стратегія його технічного обслуговування (рис. 1).

Рисунок 1 – Стратегія технічного обслуговування молочно-доїльного обладнання

Вакуумна система молочно-доїльного обладнання являє собою сукупність окремих відновлюваних вузлів, кожен з яких характеризується техніко-технологічними параметрами (рис. 2). Основною характеристикою ефективності технологічного процесу машинного доїння є швидкість молоковіддачі, яка залежить від техніко-технологічних параметрів вакуумної системи.

Q – витрати повітря, P – робочий тиск вакуумної системи, ΔP – флуктуації вакууму, n – частота пульсацій, δ – співвідношення тривалості тактів пульсацій, F_H – сила натягу дійкової гуми, V – швидкість молоковіддачі

Рисунок 2 – Взаємозв'язок техніко-технологічних параметрів вакуумної системи

Література:

1. Алієв Е.Б. Етапи налагодження якісного технічного сервісу молочно-доїльного обладнання. Інженерія природокористування, 2015, №2(4), с. 46-50.
2. Алієв Е.Б. Техніко-економічне обґрунтування застосування методики прогнозування ресурсу молочно-доїльного обладнання, Зб. наук. праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Технічні науки, Вінниця, 2012, вип. 10, т. 2, с. 36-39.

Transport

Stepanov O. V.

Doctor of technical sciences

Venher A.S.

Postgraduate student

Kharkiv National Automobile and Road University, Ukraine

INTELLIGENT TRANSPORTATION SYSTEMS:

INTERNATIONAL ASPECT

The most effective way to qualitatively solve the problem of road safety (RS) are Intelligent Transportation Systems - ITS. That is, ITS can be considered as the system that aims to increase RS in order to reduce road accidents. To coordinate actions to increase RS, the transport policy of many countries is aimed at integrating ITS into the single information space.

ITS is widely used worldwide and is one of the most effective ways to solve RS. At the same time, the expansion of ITS functionality for compliance with the RS in the transport process is associated with the development of new methods for assessing the quality and forecasting of traffic characteristics. Thus, modern research in the field of ITS construction is relevant and in demand.

In world practice, ITS is recognized as a transport policy, as "the ideology of integrating the achievements of telematics into all types of transport activities to solve problems of an economic and social nature - reducing accidents, increasing the efficiency of public transport and cargo transportation..." to improve environmental performance and ensure RTS. It should be noted that the world experience of formation and development of ITS has more than 40 years. Let's take a brief look at creating ITS.

The first stage in the formation of ITS in the United States is to be considered the emergence in 1960 of the Electronic Route Guidance System - ERGS. In the mid-1970s, the concept of ERGS was adopted as the basis for the Automatic Route Control System - ARCS. ARCS was the first example of the automated route support system using digital maps [14]. The earliest prototype of ITS in Europe from 1970 to 1976 was the Autofahrer Rundfunk Information (ARI) system.

In 1986, the Program for European Traffic with Efficiency and Unprecedented Safety - PROMETHEUS was established. The driving force behind PROMETHEUS was the consortium of 18 European car companies. During the development of PROMETHEUS from 1987 to 1994, numerous ITS applications were developed, including the ARGO and VITA II intelligent vehicle projects.

The first stage of ITS development in Japan is considered to be the Comprehensive Automobile Control System - CACS project. In the early 1980s, work on the Road / Automobile Communication System - RACS project began, which formed the basis of the current car navigation system. Japan's ITS was further developed in the projects of Control Intelligent Management System - CIMS and Advanced System of Vehicle - ASV.

In Australia, in 1970, the Main Roads Department installed the first system, which covered 30 signaled intersections with centralized control and u1090 traffic (Traffic Responsive Capabilities - TRC). In 1985, the second generation Traffic Responsive Adaptive Control - TRACS system was installed. Further development of the TRACS system allowed the creation of the first version of ITS STREAMS in 1998. This system was the integrated ITS providing traffic control cycle management, highway traffic management, travel information and parking assistance.

It should be noted that in the USSR, attempts to build ITS began in 1975 with the creation of the "Traffic Management (Start)" System. In the mid-1980s the development of the first automated system "Traffic Management (ASUDD)" began. Further development of ASUDD took place under the influence of Western technologies.

According to S. V. Zhankaziev, "It is necessary to identify three world standardization systems that have the greatest influence in the field of technical regulation of ITS" [126]: ISO - International Organization for Standardization, where the field of ITS is regulated by Technical Committee 204 - Intelligent Transport Systems; CEN - European Committee for Standardization, where the field of ITS is regulated by the technical committee (Technical Committee 278 - Road Transport and Traffic Telematics); ITS Standards of Japan - Japanese standardization system. Thus, advanced ITS architectures cover such functions as traffic management, public transport management, management of technical systems of vehicles, electronic collection of payments, emergency management in transport, management of goods

and cargo transportation, information support of road users. At the same time, the main task of ITS remains the traffic police.

Based on the world experience of ITS development, it can be argued that ITS is widely used around the world and is one of the most effective ways to solve transport problems in order to maintain RTS. At the same time, ITS is seen as the integration of "information", "communication technologies and automation equipment" with the transport infrastructure. Scientific studies in the field of construction of ITS support subsystems is relevant and in demand.

References:

1. Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року. Розпорядження КМУ від 21 жовтня 2020 р. № 1360-р.
2. Жанказиев С. В. Опыт создания и эксплуатации интеллектуальных транспортных систем / Информационный сборник подготовлен кафедрой «Транспортная телематика» МАДИ. – М., 2009. – 287 с.
3. Кабашкин И.В. Интеллектуальные транспортные системы: интеграция глобальных технологий будущего / И.В. Кабашкин // Транспорт Российской Федерации. – № 2 (27), 2010.– С. 34–38.
4. Batty, M. Smart cities of the future /M Batty, K.W. Axhausen, F. Giannotti, A. Pozdnoukhov eds. // The European Physical Journal Special Topics. 2012. Vol. 214. Iss. 1. Pp. 481–518.
5. Keen, K. DRIVE 92. Research and technology development in advanced road transport telematics (Rep. № DR1203) / K. Keen, E. Murphy, (Eds.). –Brussels: Commission of the European Communities. 1992.
6. Lieskovsky A. Proceedings in Intelligent Transportation Systems 2013 / A. Lieskovsky, Š. Baďura, M. Mokryš // Virtual Conf. EDIS – Publishing Institution of the University of Zilina. 2013. 173 p.
7. Nowacki G. Development and Standardization of Intelligent Transport Systems /G.Nowacki G // TransNav, the Internat. J. on Marine Navigation and Safety of Sea Transportation. 2012. Vol. 6. No. 3. Pp. 403–411.

CONTENTS

EKONOMICKÉ VĚDY

Podniková ekonomika

Захарченко Л.А., Пащук М.М. ОБГРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЗВ	3
---	---

Zahraníční ekonomické aktivity

Залесский Б.Л. ОТ ПОВЫШЕНИЯ ИННОВАЦИОННОСТИ - К ПРОЕКТАМ БУДУЩЕГО	6
Залесский Б. Л. КЛЮЧ К УСПЕХУ - ИННОВАЦИОННОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО	9

FILOLOGIE

Teoretické a metodologické problémy studia jazyka

Ищенко Т.В. ПРИЧИНИ ПОЯВИ ТА РОЛЬ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У МОВІ ..	12
--	----

Jazyk, řeč, komunikace

Соляник В. І. СТРУКТУРА КОНЦЕПТУ «ПРИРОДА» В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ ДЖЕКА ЛОНДОНА.....	15
--	----

LÉKAŘSKÉ VĚDY

Morfologie

Shevchenko O. M., Sych V. O. CRITERIONAL COMPLEX OF BLOOD SYSTEM REACTIONS SYSTEM FORECASTING IN THE CONDITIONS OF INFLAMMATION AND EFFECTS OF SUBSTANCE P BLOCKING.....	18
--	----

PEDAGOGICKÉ VĚDY

Problémy tréninku

Залесский Б.Л. НА ПУТИ К ОБЩЕМУ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМУ ПРОСТРАНСТВУ ..	21
--	----

Strategické směry reformy vzdělávacího systému

Товканець Г.В. ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ВЛАСТИВОСТІ.....	24
---	----

Moderní metody výuky

Кохан Л. В. ВИЯВЛЕННЯ ТА ОБГРУНТУВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	28
Назарова В.В., Вольская А.Г. СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ КУРСАНТІВ (СТУДЕНТІВ) ПЕРШОГО КУРСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ	32

MODERNÍ INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Computer engineering

Веселовська Г.В., Анан`єв Д.О., Ястребова О.І., Яценко Д.В., Кучміїчук

М.М. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМП'ЮТЕРНО- ОРІЄНТОВАНИХ

ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАСАДАХ ТЕХНОЛОГІЇ

E-LEARNING 38

TECHNICKÉ VĚDY

Větev inženýrství

Алієв Е.Б., Буйницький О.І., Гусар І.М. ТЕСТЕР ДОЇЛЬНИХ УСТАНОВОК 42

Гаврильченко О.С., Зайвий Д.В., Зайва А.С КЛАСИФІКАЦІЯ І ПРИНЦИПІАЛЬНІ
СХЕМИ МАШИН ДЛЯ ПОДРІБНЕННЯ КОРМІВ 46

Алієв Е.Б., Мельник А.О., Чорний В.О. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТЕХНІКО-
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ВАКУУМНОЇ СИСТЕМИ 49

Transport

Степано О.В., Венгер А.С. INTELLIGENT TRANSPORTATION SYSTEMS:

INTERNATIONAL ASPECT 52

CONTENTS.....55

286423

286324

286325

286425

286352

286179

286332

286272

286326

286406

286223

286363

286364

286365

286382